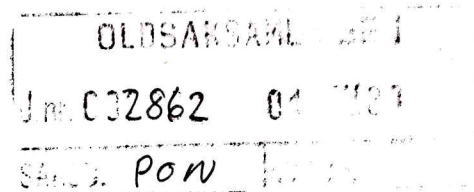

Sak			
FORESPØRSEL OM FORNMINNER PÅ GAMLEGRENDÅSEN I KONGSBERG.			
KONGSBERG KOMMUNE, BUSKERUD.			
Dok.nr.	Dato	Dokument (type, tittel)	Merknader
1	28.10.89	Brev fra Gerd Irene Sønju til U.O.	
2	12.04.89	Brev fra U.O. til Gerd Irene Sønju.	
3	07.04.89	Brev fra Johan Jarnæs til Riksantikvaren	
4	11.05.89	Oppslag i "Laagendalsposten"	
5	30.05.89	Brev fra Riksantikvaren til Johan Jarnæs.	
6	20.07.89	Oppslag i Laagendalsposten.	
7	12.10.89	Brev fra Dr.Gerd Weisgerber til Johan Jarnæs.	
8	08.11.89	Oppslag i "Laagendalsposten"	
9	29.11.89	Brev fra U.O. til Johan Jarnæs	
10	29.11.89	Brev fra Johan Jarnæs til Per Oscar Nybruget	
11	07.12.89	Brev fra Johan Jarnæs til Per Oscar Nybruget.	
12	15.01.90	Brev fra Per Oscar Nybruget til Johan Jarnæs.	

Gerd Irene og Tore Sønju
Langkjennveien 20
3600 KONGSBERG

Universitetet i Oslo
Oldsakssamlingen
Fredriksgt. 2/3

0164 OSLO 1

Kongsberg, 28.10.88

Vedr.: BESØK PÅ GAMLEGRENDÅSEN I KONGSBERG

Vi viser til flere besøk fra Deres kontor, og vil som grunneier til g.nr. 8571, b.nr.3, g.nr. 8571, b.nr. 1, g.nr. 8579, b.nr. 1 og g.nr. 8580 b.nr. 1 gjerne få tilsendt rapporter fra disse besøk.

Vi skal, om ganske kort tid, starte opp med skogsdrift i det aktuelle området og det er da av interesse om disse besøkene har funnet noe av bevaringsverdi.

Håper på et snarlig svar.

Med hilsen

Gerd Irene Sønju

UNIVERSITETET I OSLO

2

OLDSAKSAMLINGEN
FREDERIKS GATE 2, 0164 OSLO 1
TELEFON (02) 41 63 00

UNIVERSITY MUSEUM OF
NATIONAL ANTIQUITIES
FREDERIKS GATE 2, 0164 OSLO 1

Gerd Irene og Tore Sønju,
Langkjennveien 20,
3600 Kongsberg.

KOPI

OSLO, 12. april 1989.

SAKSBEHANDLER:

DERES REF.:

2863/88 PON/mh

VÅR REF.: (BES OPPGITT VED SVAR)

BESØK PÅ GAMMELGRENDASEN, GNR. 8571/1 OG 3, 8579/1 OG
8580/1, KONGSBERG KOMMUNE, BUSKERUD

Vi viser til Deres brev av 28. oktober 1988.

Undertegnede har siden 1. september 1986 hatt ansvar for
all arkeologisk virksomhet i Kongsberg kommune,

Jeg vil foreta en befaring så snart forholdene tillater
det. Melding vil bli gitt i god tid i forveien.

Med hilsen

Per Oscar Nybruget
forsker

Johan Jarnæs
Stertebakke 7B
3600 Kongsberg

OLDSAKSAMLINGEN 1	
J.nr. 001112	11 APR 89
SAKS. PON	ARK. Nr.

3

7. april 1989

Riksantikvar Stephan Tschudi-Madsen
Akershus festning Bygning 18
0150 Oslo 1

Takk for hyggelig hilsen gjennom redaktøren av Langs Lågen!

Jeg tillater meg å skrive til Dem for å be om et råd i forbindelse med undersøkelse og bevaring av en rekke oldfunn på Gamlegrendåsen på Kongsberg, i et område som er truet av utbygging.

Hva skal man gjøre når man har funnet (i februar i år) et lite bergverk, "forseglet" med tørrmur, hvor man finner helt klare karakteristika som, med støtte i utenlandsk faglitteratur, knytter seg til gruvedrift i bronsealderen eller tidligere,

og det i samme område i løpet av siste år er gjort følgende funn:

- a) et helleristningsfelt med skålgroper (det vises til artikkel i Langs Lågen nr.3 1988);
- b) én (sannsynligvis to) stor megalittisk steinrekke som er orientert mot solnedgangspunktet på horisonten ved sommersonn-
nøst - og man like i nærheten har gjenfunnet det gamle stein-
bruddet, slik det er mulig å tolke funnet;
- c) 1. en rekke store røyser som ikke kan ha noe med løkkerydding
å gjøre fordi de beviselig har steinfyll som stammer fra
gruve, hvorav en er åpen, med et blottlagt (grav?)kammer
i tørrmur og et lite sekundærkammer i tørrmur i kanten av
røysresten;
2. et felt (i mars i år) med mange tettliggende store (grav?)-
røyser som også har steinfyll fra gruve og det i nærheten
finnes svake spor etter gruver? i terrenget - og feltet
ligger langt fra løkkeryddingsområdet på åsen;
- d) smale og grunne "gruve" ganger som etter spor i fjellet å dømme
er bearbeidet med steinslegger, og det på bunnen av en slik
gang er funnet trekull som er 14C-datert til å være 2200 år
gammelt;
- e) en røys på Laugerudkollen som av Arne Emil Christensen er
fastslått å være en gravrøys fra eldre bronsealder eller folke-
vandringstid (se Langs Lågen nr.1 1983) - og det nå ser ut til
at mye av steinen i røysa stammer fra en primitiv stoll like
i nærheten, som i teknisk henseende er svært lik forhistoriske
koppergruver i de østerrikske Alper (gruva er beviselig eldre
enn Kongsberg Sølvverk);

- og det har vist seg nytteløst å få Oldsaksamlingen til å foreta
en grundig vitenskapelig undersøkelse eller vurdering av disse
funnene?

Når det gjelder de befaringer som er gjort, viser jeg til vedlagte
rapport fra Arne Emil Christensen vedrørende helleristningsfeltet.

Det fremgår av rapporten at man har utelatt en rekke tydelig figurerte ristninger omkring skålgropene (hvorved feltet er blitt til et "skrivarberg") - ja, rapporten har ikke engang oppgitt gården hvor feltet befinner seg (Sønju, Langkjen), slik at senere arkeologer vil få store problemer med å lokalisere det. (Vedlegg 1).

Tom Haraldsen beså steinrekker og røyser med gruvefyll 2.9.88. Jeg ba samtidig om å få befæringsrapportene fra helleristningsfeltet og fra Haraldsens befaring nevnte dato. Til tross for en rekke henvendelser til Christensen har det meg til dags dato ikke lyktes å få Haraldsens rapport. Jeg vedlegger i den forbindelse brev fra Christensen med begrunnelse for hvorfor saken trekker slik i langdrag. (Vedlegg 2).

Siden ovennevnte funn angår Kongsberg kommune, har jeg sendt en kopi av dette brevet til ordfører Omar Evju.

Kopi til Christensen, Oldsaksamlingen.

Hilsen

Johan Jarnæs

Klipp i klipparkivet

GJENPART 5

RIKSANTIKVAREN

ADR.: AKERSHUS FESTNING, BYGN. 18 - OSLO MIL. - 0015 OSLO 1 - TLF. (02) 41 96 00

Telefax 02-332922

Johan Jarnæs
Stertebakke 7B
3600 KONGSBERG

OLDSAKSAMLINGEN	
J.Nr. 001654	31 MAI 89
SAKS. PON	ARK.Nr.

DERES REF.

VÅR REF. (Bes oppgitt ved svar)

DATO

2533 E-67Ko/89 LM/HMB

30. mai 1989

GAMLEGRENDÅSEN - KONGSBERG KOMMUNE ARKEOLOGISKE FUNN - BEVARING

Vi viser til Deres brev av 7.4.89, samt samtale med førsteantikvar Lyder Marstrander.

Det er svært verdifullt at lokalkjente folk er så engasjert at de foretar egne registreringer og befaringer for å samle inn opplysninger om områdets tidligere historie. Deres opplysninger om forhistorisk gruvedrift virker svært interessante.

I henhold til kulturminnelovens forskrifter er Universitetets Oldsaksamling høyeste myndighet innen forhistorie i østlandsfylkene og de bestemmer hvorledes saksbehandling skal skje i de enkelte saker.

Riksantikvaren har derfor ingen anledning til å gripe inn i Oldsaksamlingens saksbehandling.

Vi har arkivert Deres opplysninger i vårt arkiv.

For Riksantikvaren

Lyder Marstrander
fung.underdirektør

Lil Gustavson

Saksbehandler: Lyder Marstrander

Gjenpart: - Universitetets Oldsaksamling
Frederiksgt. 2
0164 OSLO 1

Klipp i klipparkivet

DEUTSCHES BERGBAU-MUSEUM

FORSCHUNGSINSTITUT FÜR MONTANGESCHICHTE

Mr
Johan Jarnaes
Stensg. 40A

N-0454 Oslo 4
Norway

Technik- und Kulturgeschichtliche
Sammlungen und Dokumentationen
Lagerstättenkundliche und Paläontologische Sammlungen
Anschauungsbergwerk,
Fachbibliothek

Bergbau-Archiv
Montanarchäologie
Industriearchäologie/Technische Denkmäler
Laboratorium für Grundlagenforschung zur
Erhaltung von Kulturdenkmälern
Laboratorium für Montanarchäometrie
Photogrammetrie

Montanhistorische Zeitschrift: Der Anschnitt

Ihr Zeichen

Ihr Schreiben vom

Unser Zeichen

Tag

Dr. Wei/Av

12.10.1989

Sehr geehrter Herr Jarnaes,

zunächst möchte ich mich noch einmal für die viele Mühe bedanken, die Sie sich mit meinem Besuch machten. Es war wirklich alles gut organisiert. Es hat mir viel Freude gemacht, besonders der Besuch im Gelände, zunächst hat ja auch das Wetter mitgespielt, so daß wir ein großes Pensum erledigen konnten. Ich bin froh, daß ich an einigen Plätzen hilfreich sein konnte. Besonders eindrucksvoll fand ich natürlich die berühmten Kongsberg Silbergruben und das Museum. Es sollte mich sehr freuen, wenn wir zu den Gruben in Gomsrud Skjerp nach Ihrer Grabung etwas Neues herausbekommen könnten.

Bitte, grüßen Sie Ihre Frau von mir und richten Sie Ihr meinen Dank für alles aus. Bitte, grüßen Sie auch Viktor Olsen von mir.

Als Anlage finden Sie meinen Bericht zu den einzelnen Fundstellen, zu denen ich etwas sagen kann. Der Bericht ist sehr vorläufig, da noch die Bestimmung der Proben fehlt, die ich mitgenommen habe. Die aber wird noch einige Wochen dauern, da wir zwischenzeitlich nach Jordanien müssen.

Mit freundlichen Grüßen und Glückauf

Dr. Gerd Weisgerber

Anlage

VORLAUFIGER BERICHT ÜBER EINIGE MONTANARCHÄOLOGISCHE
FUNDSTELLEN IN DER UMGEBUNG VON KONGSBERG

Sonju/Langkjenn

Auf einem von eiszeitlichen Gletschern geschliffenen Gneiss-Buckel zwischen den Häusern einer Farm, der die Umgebung nur wenig überagt sind verschiedene Zeichen und Schriften eingraviert. Als sicher können angesehen werden:

1. Eine einfache Darstellung eines Bootes und eine Andeutung eines weiteren.
2. Mehrere Schälchen (cup-marks).
3. Ein Quadrat mit Diagonalen und nur einer Halbierungslinie.
4. Ein stilisiertes Männchen mit großem Kopf und Phallus.
5. Verschiedene Buchstabenritzungen, die nur im Falle von "Babylonsby" lesbar sind. Die Inschriften stammen vermutlich von Halbanalphabeten, die einzelnen Buchstaben irgendwo (die griechischen vielleicht beim Pfarrer) gelernt hatten. Das Ganze ist eine schöne Kuriosität und bewahrenswert.

Auf gar keinen Fall ist den Inschriften mehr als eine lokale Bedeutung zuzumessen. Zusammenhang mit dem Bergbau ist nicht ersichtlich.

Stertebakke, "Dolmen"-Gebiet

Die Akkumulation großer Steine kann nicht eindeutig als Dolmen angesehen werden. Aus den Blöcken geht kein sinnvoller Grundriß hervor. Merkwürdig ist, daß diese Steine auf einem Hügel aus kantigem Gestein und gelber Lehmerde liegen.

Einer der vom Gletscher geschliffenen Gneissbuckel zeigt eindeutige Spuren von menschlichen Aktivitäten. Diese Spuren gehen auf die Benutzung von Metallwerkzeugen zurück. Es wurden bislang keine Steinwerkzeuge (Rillenschlägel) gefunden. Entlang eines Quarzitganges wurde an mehreren Stellen prospektiert. Dabei sind zwei größere Ausbrüche entstanden. In einem war die Holzkohle gefunden worden, die ein Radiokarbondatum von ca. 200 v. Chr. ergab. Dieses Datum muß unbedingt durch weitere Analysen bestätigt werden, bevor es volle Bedeutung erreicht.

Auch an anderen Gneissbuckeln hat man den Eindruck, daß mehrfach Quarzitgänge untersucht worden sind.

Langkjenn: Gravemounds

Die im dortigen Gelände vorkommenden Steinhäufen, oft in länglicher Form, wurden durch den Archäologen Nybruget als prähistorische Grabhügel bestätigt. Ihre Datierung ist unsicher, ein Alter von der Bronzezeit bis zur Völkerwanderungszeit ist möglich. Gerade Kanten und Absätze an manchen der Gneissbuckel scheinen auf Steinbruchaktivitäten zurückzugehen.

Langkjenn: Pingenbau

Deutlich zeigen die Reste einer Halde und eine Gangpinge eine bergmännische Gewinnung an. Das braune Haldenmaterial war in jüngerer Zeit als Schotter, evtl. zum Bau von Straßen, weggefahren worden. In der ca. 20 m langen Gangpinge war ein eisenhaltiges Erz gewonnen worden. Es zeichnen sich noch fünf Pingen ab, die jeweils etwa zwei Meter voneinander entfernt liegen. Vier Pingen liegen in einer geraden Linie, während die fünfte etwas versetzt liegt und ein Umbiegen des Ganges anzeigt.

Es muß noch genau untersucht werden, ob in den als sicher erkannten Grabhügeln tatsächlich Steine verbaut wurden, die aus der Halde stammen könnten. Sollte dies positiv ausfallen, könnte ein Altershinweis für den Bergbau gewonnen werden.

Gomsrud Skjerp

Neben dem nach der Aktenlage im 17. (?) Jahrhundert begonnenen Verhau der Grube 6 ist der Rest eines älteren Stollens oder Verhaus erhalten. Er zeichnet sich durch den Rest einer auf Feuersetzen zurückgehenden Ortsbrust aus. Das umliegende Gestein war in einer sekundären Bergbauphase weggesprengt worden. An der Ortsbrust ist noch der Rest eines Bohrloches erhalten. Es bedarf einer weiteren Untersuchung, um das Alter der Feuersetzaktivität festzustellen. Eventuell gibt es eine Bergbauphase, die nicht durch die Akten überliefert ist.

Laugerudkollen

Jenseits der Bahnlinie liegen mehrere Reste von Bergbau. Ein kleiner Stollen ist soweit verbrochen, daß er kaum 3 m weit einsehbar ist. Im Gelände sind schöne Reste von Schächten und ansehnliche Bergehalden erhalten.

Auf einer Felsnase über dem Stollen waren einige Ritzungen in den Fels geschlagen worden. Deutlich kann man ein Kreuz und die Buchstaben L, I und S erkennen. Dieser Befund findet im mitteleuropäischen Bergbau der frühen Neuzeit zahlreiche Parallelen. Mit dem Kreuz sollte Gottes Segen für den Bergbau erfleht werden, die Buchstaben mögen die Initialen von Bergleuten sein.

Bochum, den 12.10.1988

Klipp i klipparkivet

UNIVERSITETET I OSLO

9

OLDSAKSAMLINGEN
FREDERIKS GATE 2, 0164 OSLO 1
TELEFON (02) 41 63 00

UNIVERSITY MUSEUM OF
NATIONAL ANTIQUITIES
FREDERIKS GATE 2, 0164 OSLO 1

Johan Jarnes,
Stensgt. 40A,
0358 Oslo 3.

KOPI

OSLO, 29. november 1989.

SAKSBEHANDLER:

DERES REF.:

Arve Kværnum

VÅR REF.: (BES OPPGITT VED SVAR)

PON/mh

OVERSENDELSE AV LEIRKARSKÅR FUNNET I GAMMELT SKJERP PÅ GAMMELGRANDÅSEN I KONGSBERG KOMMUNE, BUSKERUD

Vi viser til overlevering fra Arve Kværnum den 31. oktober dette år. Det overleverte potteskåret har spor av glassur og potten er opprinnelig dreiet. Potteskåret er ikke forhistorisk. Det er trolig av dansk eller norsk opprinnelse og det er neppe eldre enn 200 år.

Med hilsen

Per Oscar Nybruget
forsker

29.11.89.

10

Kjære Per Oscar Nybruget

I fall det skulle ha interesse,
oversender jeg bilder av
røpene i Kjennerudvæm-området
og skjeipegangen jeg gravet frem,
som går inn under røperestene
ved gravrøp i Langkjeim.

Hilsen
Johan Jønes.

Os "Kroter" på toppen
av reeper.

995 0131 N N N 22

Ey. Pilene viser hvor kvartsgangen er
huggt på og "underminert" i en
"sidegang" i gruva/skjerpst.

995 0131 N N N-22

E5.

Skjerjet med "sidegang"

E_1, E_2, E_3, E_4, E_5

Reperert ved siden av
gravreys vi sa på i hendelsen
9.10.89. Jeg har gravet ut en liten
gruvegang (Skjerpesangs) som fortsetter.

995 0131 N N N-22

E2. Nærbilde av
skjerp gangen som går
inn under reopa. Her et
fyselig husset på en kvattigang

395 0131 N N N-22

E3

9950131 N N N-22

B - Rays på Samme
Jorde

995 0131 N-22

D3 Fra toppen av reypa,
som har to "kratere"

9950131 N N N-22

D₁, D₂, D₃, D₄, D₅.

Røys ved Kjernerud vannet
på samme felt som A-C. Høyde 4.5m
Oppdaget ~~den~~ 25. 11. 89.

11111
1510331

C₁ og C₂. Røys på
halskjordet, noe
høyere opp.

9950131 N N N-22

A2

9950131 N N N-22

A1 - Røper ved Kjernerud-
vannet i som v. sei
på i sommer
og A2.

9950131 N N N-22

udvannet

7.

D4 - Stein, ved siden
av "krater", med
gangbergart fra gruve.
Det er ingen grube i nærheten. 14

995 0131 N N-N-22

D₂

9950131 N-8012

C2

995 0131 N N N-22

7.12.89.

Kjære Per Oscar Nybruget.

Jeg oversender deg kopier av materiale fra Riksarkivet vedrørende Majorplassen i Langheims. Gravrova (ene?) som vi har sett på ligger i området mellom Majorplassen og hellerestningene hos Senja.

Som du ser het Majorplassen "Tottergravens-plads" på (1700?) begynnelsen av 1800-tallet.

Hilsen

Johan Jarnes

Klipp i klipparkivet

RIKSARKIVET

Lars K. Trollerud
Tomb Jordbruksskole
1640 RÅDE

Deres ref.

Vår ref.

Dato

89/2942 A.544 KS/BP

01.12.1989

LANGEKJERN OG MAJORPLASSEN I SANDSVÆR
Svar på brev 20.11.89

Vi sender vedlagt kopi av de trykte matriklene 1838 og 1886 vedrørende gnr. 134, bnr. 5, Majorplassen (Luttengraver) i Sandsvær. Eiendommen er oppført uten gammel skyld i 1838 og er tydeligvis skyldsatt i forbindelse med Hovedmatrikuleringskommisjonens arbeid. I hovedmatrikuleringskommisjonens protokoller kalles plassen både "Toldtengraverplads" og "Luttengraver". Se vedlagte kopier (Hovedmatrikuleringskommisjonen bd. 46 fol. 38 og bd. 52 fol. 182b-183a). I protokollene for jordavgiften 1802 er Luttengraver oppført som umatrikulert bruk under Rud.

Vi har ikke funnet opplysninger om plassen i matriklene fra 1665 eller 1723 eller i Landkommisjonens jordebok 1661. Vi har ikke funnet Rud eller Luttengraver/-Toldtengraver i registrene til kartsamlingen, diplom-samlingen, Localia-samlingen eller Overhoffrettens arkiv. Spørsmålet om undersøkelser i pantebøker og panteregistre er oversendt til Statsarkivet i Oslo.

Kopi av den trykte utgave av Oslo og Hamar bispedømmes jordebok 1574-1577 vedrørende "Lannekienndt" i Sandsvær følger vedlagt.

Med hilsen

Knut Skistad e.f.
f.arkivar

VEDLEGG

Kongeborg. Opnævns -

N° 544. Konge Andet af Stats N° 119. Rind,
 i Bygget Løbingsgade, med det Todtergravesteds, samt de
 Boergeaender, som N° 543. nævnte afgrænsede af Pladsen med det for
 sig selv alene staaende, og praktisk til det selv sig selv, og gav i Forordningen
 som den bekendte, som gav ingen Ret til at gøre sig selv selv
 gav nogle få Mark til det selv. —

N° 545. Rind alle, Stats N° 131, som den samme
 til det selv, som nævnte sig selv, og det selv til det selv. —

N° 546. Konge Andet af første Stats N° 131 Rind alle
 den selv til den selv, som den selv, som den selv, som den selv, som den selv,
 de Proportionale, som den selv, som den selv, som den selv, som den selv,
 sig selv til Commissionens Administration, som den selv, som den selv,
 med sig selv, som den selv, som den selv, som den selv, som den selv. —

Reise dag den 2de December 1817, samledes og satte indkom
 til Distrikts Matriculerings Commission den i den selv, som den selv,
 som Kongeborg, og sammene Commissionens Virksomheder
 i det selv, som den selv, som den selv, som den selv, som den selv,
 som den selv, som den selv, som den selv, som den selv, som den selv. —

N° 547. Den selv, Stats N° 132, som den selv,
 som Kongeborg, som den selv, som den selv, som den selv, som den selv,
 som den selv, som den selv, som den selv, som den selv, som den selv,
 som den selv, som den selv, som den selv, som den selv, som den selv,
 som den selv, som den selv, som den selv, som den selv, som den selv. —

N° 548. Den selv, Stats N° 132, som den selv,
 som den selv, som den selv, som den selv, som den selv, som den selv,
 som den selv, som den selv, som den selv, som den selv, som den selv,
 som den selv, som den selv, som den selv, som den selv, som den selv,
 som den selv, som den selv, som den selv, som den selv, som den selv. —

N° 549. Den selv, Stats N° 137, som den selv,
 som den selv, som den selv, som den selv, som den selv, som den selv,
 som den selv, som den selv, som den selv, som den selv, som den selv,
 som den selv, som den selv, som den selv, som den selv, som den selv,
 som den selv, som den selv, som den selv, som den selv, som den selv,
 som den selv, som den selv, som den selv, som den selv, som den selv. —

N° 550. Den selv, Stats N° 137, som den selv,
 som den selv, som den selv, som den selv, som den selv, som den selv,
 som den selv, som den selv, som den selv, som den selv, som den selv,
 som den selv, som den selv, som den selv, som den selv, som den selv, —

Fra hovedmatriculeringskommissionen 1819-45.

UNIVERSITETET I OSLO

INSTITUTT FOR KUNSTHISTORIE
OG KLASSISK ARKEOLOGI
POSTBOKS 1019, BLINDERN
0315 OSLO 3

OSLO.
TLF. 45 50 50

456814

28/4-1988
Arkivref.:44daniel.sen

Hr. Peder Danielsen
Sundgate 14

3000 DRAMMEN

Takk for brevet og bildene. Jeg kan svare meget kort. Det er to tegn som kan leses qoppa og lambda, og som kan gjenfinnes i arkaiske greske innskrifter. Men det må være tilfeldig, for resten er åpenbart skriblerier av meget moderne dato. Jeg mener å kunne dechiffrere ordet BABY.

Dersom skålgropene er "garantert", er dette et alvorlig tilfelle av hærverk på et helleristningsfelt, jeg har derfor sendt brev og bilder videre til Universitetets Oldsaksamling som saken vedkommer.

Vennlig hilsen
Axel Seeberg
Axel Seeberg
professor

Kopi: Universitetets Oldsaksamling

OLDSAKSAMLINGEN
FREDERIKS GATE 2, 0164 OSLO 1
TELEFON (02) 41 63 00

UNIVERSITY MUSEUM OF
NATIONAL ANTIQUITIES
FREDERIKS GATE 2, 0164 OSLO 1

Johan Jarnæs,
Stensgt. 40 A,
0358 OSLO 3.

OSLO, 15. januar 1990.

SAKSBEHANDLER:

DERES REF.:

VÅR REF.: (BES OPPGITT VED SVAR) PON/gi

FORNMINNER I GAMLEGRENDÅSENOMRÅDET I KONGSBERG KOMMUNE, BUSKERUD

Jeg viser til befaringene i Kongsberg 9. og 31. oktober samt til telefonsamtalene omkring mulige fornminner i Gamlegrendåsen. Det er mange interessante ting du og Kværnum har vist meg. Jeg vil her kommentere de ulike kulturminnegruppene:

Røyser.

Det er vanskelig å uttale seg samtlet om røysene i Gamlegrendåsen. De fleste røysene synes å være rydningsrøyser fra nyere tid eller bruddstein fra Sølvverket, men innimellom ligger det også sikre gravrøyser, som etter mitt skjønn kan dateres til eldre jernalder. Jeg viser her til røysene vi fant ved Langtjern på befaringen sammen med Dr. Weisgerber. Du bør tegne alle gravrøysene inn på kart. Senere kan Oldsaksamlingens økonomiske kartverkavdeling registrere dem på flyoppgaver.

Bergverkspor.

Ifølge Dr. Weisgerber er det flere steder spor etter skjerp som kan være eldre enn Sølvverket. Her er det en forskningsoppgave. Hva er tatt ut av fjellet og når? Jeg tror det er ufruktbart å sette som hypotese at det fant sted bergverk her i steinalderen. Prøv først å finne beviser for at bergverket er eldre enn Sølvverket. Kan du finne ut noe mer om diabasbrukkene? Kontakt Geologiske undersøkelser.

Dysser og reiste steiner.

Etter mitt skjønn er nevnte fenomener naturens verk. Jeg tror ikke det kommer noe fruktbart ut av videre undersøkelser av steinsamlingene på Stertebakke.

Jeg er imponert over alt arbeid du og dine medarbeidere har lagt ned omkring kulturminnene i Gamlegrendåsen. Alt du har vist meg er kulturminner, men bare noe av det er fornminner.

./2

Johan Jarnæs

- 2 -

Det vil i nærmeste framtid bli ansatt en ny fylkesarkeolog hos fylkeskultursjefen i Buskerud. Jeg håper du får et godt samarbeid med vedkommende.

Selv om du møter motstand omkring det du gjør, føler jeg at du er inne på noe som kan gi resultater. Jeg forstår at det betyr mye for deg å arbeide med Gamlegrendåsen, og jeg håper du får støtte fra Kongsberg kommune og kulturinstitusjonene i fylket. Jeg er nå løst fra mitt ansvar for fornminnevernet i øvre Buskerud, og jeg vet lite om hva jeg kommer til å foreta meg i tiden framover.

De beste hilsner til deg, Kværnum og alle medarbeiderne i Kongsberg.

Lykke til videre!

Med hilsen

Per Oscar Nybruget
magister